

Replika Mazurkiewiczów w sprawie Marcina Pieniążka o zwrot dwóch kamienic w Krakowie przy ulicy Floriańskiej.

Or. Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. 29/200/1966 (d. Tryb 163), s. 71–74.

Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak.

[s. 71]

Nr 3.

Za prenotacją.

Replika z strony Powodów Ur. Mazurkiewiczów
na Obronę JW. Marcina Pieniążka pozwanego.

Wysoki Trybunale!

Obrona Pozwanego bynajmniej nie osłabia wniosków Powódki. Żadnym albowiem rozumowaniem obalić Zasad kontraktu nie można. Pomiędzy temi są niezaprzeczone, iż ktokolwiek własność rzeczy chce przenieść na drugiego, powinien pierwszy jej być właścicielem, to jest mieć tytuł i sposób, czyli w rzeczach nieruchomych instrument nabycia i intabulację, jeżeli jedno z tego dwojga jemu brakuje, nie jest właścicielem. Powódka dowodzi, pozwany nawet nie zaprzecza, i owszem przyznaje, iż nigdy nie był intabulowany jako właściciel dóbr Woli Podłazańskiej i Ignacówki, a przecież § 431 Kodeksu Galicyjskiego wyraźnie stanowi w słowach: aby własność rzeczy nieruchomych na innego przeniesiona być mogła, powinien być interes nabycia onychże w postanowione tym końcem publiczne księgi zaciągnionym, czyli wpisanym. Zaciągnięcie takowe nazywa się wcielenie, intabulacja. Gdy tedy sam pozwany przyznaje, a nadto powódka dowodzi, iż interes nabycia przez pozwanego Woli Podłazańskiej i Ignacówki od Wielmożnego Łapińskiego nigdy nie był intabulowany, tym samym własność tychże dóbr nigdy nie była na osobę pozwanego przeniesiona, zatem nie pozwany lecz W. Łapiński jest tychże dóbr właścicielem. Jakże tedy mógł pozwany własność rzeczy cudzej na powódkę przenosić. Nie pomaga bynajmniej pozwanemu twierdzenie, jakoby powodowie wiedzieli podczas zawieranego kontraktu, iż pozwany nie był Woli Podłazańskiej i Ignacówki intabulowanym dziedzicem; i owszem przyznają iż o tej okoliczności wiedzieli przez wystawiania atoli pozwanego, iż intabulacja na jego osobę tylko od woli jego zależy, iż dla przyspieszenia tejże intabulacji daje [s. 72] Plenipotencją powodom, stało się, iż ci zupełnie pozwanemu [zaufanie] mniemając, iż z łatwością intabulację na osobę pozwanego pozyskają, przystąpili do zawarcia tego podstępного kontraktu. Dalsze postęпки pozwanego zupełną jego nierzetelność okazały, albowiem tenże do dnia dzisiejszego nie oddał im swego tytułu nabycia tychże, to jest kontraktu między W. Łapińskim dotąd intabulowanym dziedzicem i pozwanym zawartego, na co wskazaną sobie przysięgę wykonać ofiarują, a nawet

tytułu takowego oddać nie jest w stanie, gdyż takowy, jak im jest wiadomo, dla wytoczonego między W. Łapińskim i pozwanym sporu w Sądzie Dominialnym Wiśnickim jest złożony, co jeżeli pozwany zaprzeczyć ośmieli się, niech odeprze zarzut powodów tym, iż tytuł w Wysokim Trybunale zaprodukuje. Nie jest że to szyderstwem powodów dawać im Plenipotencję do intabulacji, a nie dawać im instrumentu tabularnego, bez którego intabulacja nastąpić nie może? Gdy tedy pozwany nie oddał powodom tytułu nabycia dóbr Wsi Podłazańskiej i Ignacówki, gdy nie jest dotąd intabulowanym dziedzicem dóbr tychże, i tym nigdy nie był, jak sam przyznaje, oczywiście wypływa, iż własności dóbr tych sam nie mając ani na powódkę przenieść nie mógł, a zatem zwrócić powinien to, co od powodów odebrał. Nie pomaga pozwanemu twierdzenie, iż powodowie w naturalnej posesji trzymają szczupły folwark Ignacówka zwany, gdy do posiadania dóbr pryncypalnych Woli Podłazańskiej dojść nie mogą, tym bardziej że posiadanie to dopóty nie może być spokojne, dopóki pozwany przynajmniej tytułu swego nabycia nie zaintabuluje. Zaprzeczają dalej najmocniej powodowie, aby pozwany folwark Ignacówkę onymże sprzedał, aby zaś do Woli Podłazańskiej prawa jakie sam miał onymże ustąpił. Wszak inaczej punkt kontraktu A inaczej przekonywa. Z tego wyraźnie czytać daje się, iż on mienił się być właścicielem i Woli Podłazańskiej [s. 73] iż on twierdził, iż nabycie przez Leśniowskiego i Giebułtowskiego jest żadne, a gdy sprzedającego jest obowiązkiem uwolnić rzecz sprzedaną od wszelkiego obcego posiadania, i takową kupującemu oddać, gdy powódka bynajmniej obowiązku procesowania się z WW. Leśniowskim i Giebułtowskim na siebie nie przyjęła, gdy dalej pozwany niczym nie udowadnia, iż przeciwko tymże jakiegokolwiek rozpoczął kroki prawne, lub aby wyrokami jakowego Sądu Wola Podłazańska W. Leśniowskiemu lub Giebułtowskiemu przyznana była, przeto ofiarując 36 000 złp nie może się uwolnić od oddania tejże sprzedanej powódce Woli Podłazańskiej. I owszem już to przez zostawienie w spokojnej posesji W. Giebułtowskiego, już to przez wydane do niniejszego procesu zaświadczenie tegoż W. Giebułtowskiego przez pozwanego produkowane, zmowa między pozwanym i W. Giebułtowskim na ukrzywdzenie powodów jawno okazuje się, której żadne ustawy sprzyjać nie mogą. Na koniec powódka na tym zasadza swoje żądanie zwrotu rzeczy swoich i sum za dobra Wolę Podłazańską i Ignacówkę pozwanemu oddanych, iżby dla kwalifikacji swoich osobistych nie mogła być na tychże dobrach jako właścicielka intabulowaną, bo gdyby tylko pozwany sam był intabulowanym dziedzicem, gdybyż o te same dobra z W. Giebułtowskim nie robił powyższych układów, i owszem tego podług swego obowiązku z posiadania uchylił, i też dobra powodowi oddał był w posiadanie, tedy by ta okazała do intabulacji kwalifikacje swoje, a gdyby je wskazać nie mogła była, nie mogłaby stąd przeciwko pozwanemu żadnych formować pretensji. Lecz żądanie jej zwrotu rzeczy i sum pozwanemu oddanych polega na tym, iż pozwany nie był nigdy dziedzicem dóbr sprzedanych, iż sam się jako właściciel nie intabulował ani powódce nie oddał tytułu nabycia ani posiadania Woli Podłazańskiej, ani jest w stanie to wszystko skutecznić, jak się wyżej dowiodło. [s. 74] Wtenczas dopiero powódka była sama siebie oszukała, gdyby pozwany rzetelnie był jej stan cały rzeczy wystawił, gdyby jej był rzetelnie wyznał, iż nie może być nigdy sam intabulowanym dziedzicem, iż Woli Podłazańskiej nigdy jej nie odda w posiadanie, i tam dalej. I wtenczas nawet powódka mogłaby

żądać zwrócenia swojego, bo nikt z cudzą krzywdą bogacić się nie powinien. Lecz że pozwany opaczny rzecz przedstawieniem w błąd powódkę wprowadził, przeto z czynu swego nieprawego korzyści odnosić nie może. Zaprzeczają dalej powodowie, aby Fiskus Królewski miał się produkować na Woli Podłazańskiej w karze na pozwanego wymierzonej, bliżej^a rezolucja C. opiewa. Zaprzecza, aby pozwanego o zamianę w mowie będących realności molestowała, i owszem pozwany nasał jej w tym zamiarze swoich przyjaciół. Art. 1642 nie stosuje się do niniejszej sprawy, bo nieintabulowanie się i obu posiadanie nie jest wadą rzeczy lecz winą sprzedającego. Zaprzecza dalej powódka, aby spustoszenie jakie w folwarku Ignacówka uczyniła, wszak ona nie jako dzierżawczyni lecz jako właścicielka do posiadania tego przychodzi, a wystawić sobie nie można, aby właściciel lub ten, co miał być właścicielem, miał jakie w rzeczy swojej czynić uszkodzenia. Wreszcie spór niniejszy nie toczy się jeszcze o wynagrodzenie szkód i straconych korzyści, bo do tego powodowie osobną sobie zachowują drogę, gdyż nie mając własności swoich jeszcze sobie zwróconych ani na teraz szkód likwidować są w stanie. Na koniec gdy powódka nie z przyczyny pokrzywdzenia lecz z przyczyny niedopełnienia kontraktu rozwiązania onego żąda, art. 1706 Kodeksu nie ma tu zastosowania. Tem sposobem okazawszy niegruntowność obrony pozwanego, powodowie obstają przy konkluzji swojej.

Ja, Marcin Muniakowski woźny sądowy Wolnego, Niepodległego i Ściśle Neutralnego Miasta Krakowa wraz z Okręgiem reskryptem JW. prezesa Sądu Apelacyjnego Wolnego, Niepodległego i Ściśle Neutralnego Miasta Krakowa wraz z Okręgiem pod dniem 26 marca br. do L. 246 wyszłym na ten urząd nominowany w Krakowie przy ul. Grodzkiej w domu pod L. 102 zamieszkały kopię niniejszej Repliki dnia 22 kwietnia 1818 r. W. Józefa Borzykowskiego patrona sądowego nie zastawszy wzmiankowane takowe więc służącej jego WP. Magdalenie Waligórskiej tamże zamieszkałej wręczyłem, która oświadczyła, że podpisać nie może świadczę.

[Podpis] Marcin Muniakowski woźny sądowy.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 1642, 1703; Kodeks Cywilny Zachodniogalicyski z 1797 r. art. 431]

[hasła: przeniesienie własności nieruchomości, wpis hipoteczny, wydanie przedmiotu sprzedaży, zwrot nieruchomości, rozwiązanie umowy kupna-sprzedaży, wynagrodzenie szkód, wynagrodzenie utraconych zysków, umowa zamiany nieruchomości, Trybunał I Instancji, Sąd Dominialny]

a Wyraz niezbyt czytelny.